

Schimmel

een betere plaats. Ziet mevrouw Swildens het ook zo?

Mevrouw **Swildens-Rozendaal** (PvdA): Ik heb al in eerste termijn gesteld dat er meer verschillen zijn. Systematisch gezien valt voor beide plaatsen in het wetsvoorstel iets te zeggen. Wij spitsen het toe op onderzoek, want bij tests gaat het ook om medisch onderzoek, en dat valt onder artikel 3. Voor het toevoegen van een artikel 5a valt ook iets te zeggen, maar er is nog een ander verschil. De toevoeging die de indiener voorstelt, heeft alleen betrekking op aids, terwijl onder onze formulering ook andere ziekten kunnen worden begrepen, namelijk aids-analoge ziekten. De indiener heeft gisteren bij nota van wijziging de aids-analoge ziekten ook opgevangen in een nieuw lid, namelijk in 5b, naar ik meen, en daarom is er eigenlijk geen aanleiding meer om het amendement op stuk nr. 20 te handhaven. Ik heb geen bezwaar tegen intrekking ervan, als u en de heer Van Hoof het daar ook mee eens zijn. Voorzitter! Ik zie dat beiden knikken, zodat het amendement kan worden ingetrokken.

De **voorzitter**: Aangezien het amendement-Swildens-Rozendaal c.s. (stuk nr. 20) is ingetrokken, maakt het geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Mevrouw **Schimmel** (D66): Ik wil ten slotte nog even aanhaken bij iets wat de heer Van Hoof heeft gezegd. Ik refereer aan het blad Wel Wezen van juni 1996, waarin staat dat de wet de verzekeraars niet verbiedt onderscheid te maken tussen mensen die vrijwillig hun keuringsrapport overleggen en anderen die dat niet doen. Dat vind ik nogal een griezelige opmerking, waardoor het wetsvoorstel kan worden ondergraven. De verzekeraars begeven zich ermee in een gevaarlijke discussie, want ook hun toezeggingen kunnen erdoor worden ondergraven, bijvoorbeeld de toezegging, gedaan in verband met de Wet uitbreiding loondoorbetaling bij ziekte, namelijk de volledige toegankelijkheid tot de verzekering tot zes maanden na inwerkingtreding van de wet. Toch ontvang ik graag van de initiatiefnemer en van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een reactie op dit soort geluiden.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De **voorzitter**: Morgen zullen de initiatiefnemer en de bewindslieden antwoorden.

Na de schorsing zal worden begonnen met de stemming over een motie, waarover de stemmen gisteren hebben gestaakt. Daarna zal de regeling van werkzaamheden plaatsvinden.

De vergadering wordt van 13.10 uur tot 13.55 uur geschorst.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij de **algemene financiële beschouwingen**, te weten:

- de motie-Hoogervorst over de voorgestelde verhoging van de brandstofaccijnzen (25000, nr. 38).

(Zie vergadering van 29 oktober 1996.)

De **voorzitter**: De stemming zal hoofdelijk plaatsvinden. De eerste vraag aan de leden is of zij allen de presentielijst hebben getekend. Dan verzoek ik de leden hun plaatsen in te nemen. Ik verzoek ook tijdens de hoofdelijke stemming stilte te betrachten, opdat wij hier precies en nauwgezet kunnen registreren of u voor of tegen hebt gestemd, zodat wij daarnaar niet hoeven te gissen en de uitslag betrouwbaar kan worden gegeven.

Vóór stemmen de leden: Assen, Beinema, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Blauw, Van Blerck-Woerdman, Bolkestein, Bremmer, Bukman, V.A.M. van der Burg, Van de Camp, Cherribi, Cornielje, Dankers, Deetman, Van den Doel, Essers, Gabor, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Heerma, Van der Heijden, Hendriks, Hessing, Hillen, Van der Hoeven, Hofstra, Van

Hoof, Hoogervorst, De Hoop Scheffer, Ten Hoopen, Janmaat, De Jong, H.G.J. Kamp, M.M.H. Kamp, Keur, Klein Molekamp, Koekkoek, Korthals, Lansink, Leerkes, Leers, Van der Linden, Mateman, R.A. Meijer, Th.A.M. Meijer, Mulder-van Dam, Nijpels-Hezemans, Passtoors, Reitsma, Remkes, Van Rey, Rijpstra, Van Rooy, Schuurman, Smits, Van der Stoel, Terpstra, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Verkerk, Van der Vlies, O.P.G. Vos, Voûte-Droste, B.M. de Vries, J.M. de Vries, Weisglas, Van Wingerden, Wolters, Zonneveld, Aiking-van Wageningen en Van Ardenne-van der Hoeven.

Tegen stemmen de leden: Augusteijn-Esser, Bakker, Van den Bos, Van Boxtel, M.M. van der Burg, De Cloe, Crone, Van Dijke, Dijkma, Dijkman, Dittrich, Duivesteijn, Van Gelder, Van Gijssel, Giskes, De Graaf, Van Heemst, Hoekema, Houda, Huys, Jeekel, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, De Koning, Lambrechts, Liemburg, Lilipaly, Marijnissen, Middel, Van Middelkoop, Van Nieuwenhoven, Noormanden Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oudkerk, Van Oven, Van der Ploeg, Poppe, Rabbae, Rehwinkel, Van 't Riet, Roethof, Rosenmöller, Rouvoet, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schutte, Sipkes, Stellingwerf, Sterk, Swildens-Rozendaal, Van Traa, Valk, Ter Veer, Versnel-Schmitz, Verspaget, Vliegthart, Van Vliet, M.B. Vos, Vreeman, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Witteveen-Hevinga, Wolffensperger, Woltjer, Ybema, Van Zijl, Zijlstra, Van Zuijlen, Adelmund en Apostolou.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de motie met 74 tegen 71 stemmen is aangenomen.

De heer **Janmaat** (CD): Mag ik aan de regering vragen wat zij met de motie gaat doen?

Minister **Wijers**: Wij zullen het resultaat van deze stemming meenemen naar het kabinet. Ik wijs er voor de volledigheid op dat in het kabinet besloten is over een samenhangend pakket. De beslissingen slaan op een fors pakket van investeringen in de infrastructuur van ongeveer 2 mld. en een variabilisatie van de autokosten. Wij zullen de uitslag van deze stemming daarin meewegen.

Voorzitter

De heer **Janmaat** (CD): Het kabinet weet het dus nog niet. Ik weet niet of het geoorloofd is aan de fractie van de VVD te vragen of zij het wel weet. Hoe hard gaat zij achter deze motie staan?

De heer **Bolkestein** (VVD): Mijn fractie heeft voor deze motie gestemd.

De heer **Janmaat** (CD): Dat was al duidelijk. Het is geen nieuws wat de heer Bolkestein thans vertelt. Hoe hard gaat de VVD-fractie zich opstellen, als het kabinet de motie niet wil uitvoeren? De vraag is des te dringender, omdat in de pers twijfels zijn gerezen over het uitvoeren van de motie, die gisteren via een hoofdelijke stemming is aangenomen. Daarover wilde de fractie van de VVD ook niet het achterste van de tong laten zien.

De heer **Bolkestein** (VVD): Als mijn fractie voor stemt, dan is dat noch hard, noch zacht, maar gewoon voor.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen achteraf.

□

De heer **Hendriks**: Mijnheer de voorzitter! Ik verklaar voor de motie van het medelid Hoogervorst (25000, nr. 38) te hebben gestemd, omdat bij verhoging van de accijnzen op motorbrandstof vooral in de grensstreken van ons land geen voordelen, maar overwegend nadelen te verwachten zijn.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 1997 (25000-XI);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 1995 (slotwet) (24856);**

- **Financiële verantwoording van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over 1995 (24844, nr. 14).**

De (algemene) beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Assen** (CDA): Mijnheer de voorzitter! De CDA-fractie heeft twee woordvoerders bij deze begrotingsbehandeling. Collega Ten Hoopen zal het onderdeel ruimtelijke ordening en volkshuisvesting behandelen, ik de begroting milieubeheer.

Voorzitter! De berichten over de ontwikkelingen in het milieu zijn zeer tegenstrijdig. Aan de ene kant het rapport van het RIVM Milieubalans. Volgens dit rapport gaat het goed met het milieu. Zo wordt er een ont koppeling van de groei van het BBP en de ontwikkeling van de milieudruk waargenomen. Een daling in het emissieniveau is gerealiseerd. Ook op andere terreinen worden de resultaten van het reeds jarenlang ingezette milieubeleid zichtbaar. Daartegenover staan de conclusies van de klimaatcommissie. Deze laten niets aan duidelijkheid te wensen over. Ik wijs ook op andere conclusies van het RIVM namelijk: de meeste doelstellingen uit het NMP 2 zullen niet gehaald worden. Bovendien is in 1995 een stabilisatie in de gunstig verlopen milieulijn opgetreden. Duidelijke signalen.

Het energieverbruik neemt toe en daardoor de CO₂-emissie. Een groot verschil tussen de doelstelling (min 3%) – het CDA wil die handhaven – en de praktijk (plus 7%). Al worden apparaten energiezuiniger en uitstootvriendelijker, de kwantiteit van de uitstoot neemt niet af. Integendeel.

Daarbij komen de NO_x-problematiek, afval, gezondheidsproblemen en -hinder, evenals internationale afspraken. Het zijn ernstige problemen waaraan hard getrokken moet worden. Ook de minister zelf laat zorgelijke geluiden horen. In de begroting staat op pagina 11 bijvoorbeeld: "Nu al is duidelijk dat niet alle doelstellingen in het jaar 2000 gehaald worden. De ont koppeling van de economische groei en milieueffecten dreigt op een aantal terreinen om te keren naar herkoppeling." Het CDA verwacht van deze minister een stevig beleid om dit onheil niet te laten geschieden. Het enige antwoord van de minister hierop is een nieuw nationaal beleidsplan. Het NMP 3 moet voor het oplossen van de

problemen nieuwe maatregelen en instrumenten leveren.

Duurzame ontwikkeling en duurzame samenleving zijn zaken waarnaar gestreefd moet worden. Dat is wat het CDA hoog in het vaandel heeft staan. In het rapport "Nieuwe wegen, vast waarden" geven wij dat als volgt aan: het streven naar een duurzame ruimtelijke kwaliteit betekent een zorgvuldig afwegen van de belangen van de verschillende ruimtegebruikers: woningen, infrastructuur, industrie, landbouw, natuur en milieu. Het gaat om het evenwicht hiertussen en het behoud van de kwaliteit voor toekomstige generaties. Hierbij is het noodzakelijk om in internationaal verband te komen tot een verschuiving in de belasting op inkomen naar de belasting op milieuvervuilende consumptie. Wanneer Nederland in de eerste helft van 1997 het voorzitterschap van de EU bekleedt, moet hieraan actief gewerkt worden. Ik denk aan actieve milieudiplomatie.

Minister **De Boer**: Ik wil graag een verhelderende vraag stellen om de rest van uw betoog te kunnen volgen. U sprak over een verhoging van de belasting op milieuvervuilende consumptie. Ik kan mij vergissen, maar ik meen dat de Kamer een kwartier geleden de mogelijkheid had om zo'n beleid te effectueren. Dat is echter niet gesteund door het CDA. Hoe moet ik dat interpreteren?

Mevrouw **Assen** (CDA): Wij streven naar een groot pakket van maatregelen, waarvan dit een onderdeel kan zijn. Wij willen geen losse elementen daaruit lichten, omdat zoiets niet bijdraagt aan het totale milieubeleid. Het rijden met de auto zal er niet minder door worden en dus de emissies ook niet. Als hier de benzineaccijns wordt verhoogd, zal men gemakkelijker over de grens gaan tanken, zeker de bewoners van de grensregio's. Dat heeft gevolgen voor onze hele economie. Om die reden hebben wij tegen dat onderdeel gestemd.

De heer **Klein Molekamp** (VVD): Ligt het accent wat u betreft daarbij op het integrale karakter of op het internationale verband?

Mevrouw **Assen** (CDA): Een combinatie ervan, dat wil zeggen het